

Datum: 2018-11-06
Handläggare: Helena Balte
Direktr:
Diariernr: 2018.386 BUN

Barn- och ungdomsnämnden

Ramprogram för förskola

Ärendebeskrivning

Inom en 10-årsperiod uppskattas Alingsås kommun växa med fler än 1000 barn och ungdomar. Detta innebär ett fortsatt behov av fler förskole- och skolplatser i kommunen. För att möta upp detta behov måste fler förskolor och skolor byggas eller byggas om inom de kommande åren.

Barn- och ungdomsnämnden beslutade den 2017-05-16, § 59 att ramprogram, som ska ge stöd och vägledning till kommande byggprojekt inom förskola/skola i kommunen, ska tas fram. Ramprogrammet ska skapa en samsyn mellan kommunens berörda aktörer kring funktioner vid planering och projektering av förskolor och skolor, så att de uppfyller verksamhetens krav på ändamålsenliga, säkra och trygga miljöer samt tekniska kraven på en acceptabel nivå. Lokalerna ska samtidigt vara yteffektiva och hållbara över tid utifrån pedagogik, arbetssätt och förändringar i barn- och elevunderlag.

Aktuellt ärende avser ramprogram för förskola.

Beredning

Förvaltningen har tillsammans med Alingsås hem tagit fram förslag till ett ramprogram. Ramprogrammet ska användas som en riktlinje vid större om-, -till- och nybyggnationer av förskolor i Alingsås kommun. Det ska vara ett stöd för att garantera en jämförbar standard i kommunens förskolor. Ramprogrammet kan även spara tid vid genomförandet av projekt och förenkla samspelet beställare/utförare och därigenom minska kostnader och effektivisera processer.

Ramprogrammet riktar sig till personal inom barn- och ungdomsförvaltningen som kommer i kontakt med ny- och ombyggnadsprojekt. Det är också avsett för andra aktörer inom kommunen och kommunala bolag såsom projektledare och arkitekter samt andra konsulter och entreprenörer som har i uppdrag att planera eller genomföra projekt för barn i Alingsås kommun.

Lärmiljön i förskolan ska utformas så att den möter upp de krav som ställs på en förskola av god kvalitet utifrån läroplan och allmänna råd för förskola. Från och med 1 juli 2019 får förskolan en reviderad läroplan som delvis förtydligar kraven på den fysiska miljön i förskolan. Miljön i förskolan ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation. Utbildningen ska ge utrymme för barnens egna initiativ, fantasi och kreativitet. Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, både utomhus och inomhus och i varierande miljöer.

I ramprogram för förskola är en stimulerande lärmiljö och möjligheten att organisera barngrupper utifrån skolverkets riktmärke utgångspunkten, liksom de möjligheter som en större förskolor ger i form av kompetensförsörjning och bemanning. Nya förskolor bör därför byggas med hemvister för upp till 12-15 barn per grupp beroende på ålder. För att möjliggöra för optimal schemaplanering med goda samverkansmöjligheter bör tre hemvister lokalisera

gemensamt tillsammans med ytterligare gemensamma rum och pedagogiska miljöer. Dessa tre-enheter avser då plats för 36-45 barn och 6-8 pedagoger. Personalen i varje tre-enhet får då goda möjligheter till samverkan samtidigt som barnen kan organiseras i tre mindre grupper med varsin hemvist. Varje förskola bör ha 3-4 tre-enheter.

Säkerheten är en viktig aspekt i förskolan. Vid byggnation behöver möjlighet till både utrymning, inrymning och utestängning beaktas. Få entréer och låssystem är bra utifrån möjlighet till god överblick samt för att det försvårar för obehöriga att ta sig in i förskolan. Samtidigt innebär få entréer att ut- och inrymning för många barn och vuxna behöver ske på samma yta. Förberedelser och övning kring olika scenarier är därmed viktiga förebyggande säkerhetsåtgärder.

Målsättningen är att bygga större förskole enheter med plats för 120-160 barn om tillräcklig yta finns. Detta bedöms vara mest kostnadseffektivt för kommunen både när det gäller byggkostnader och för att ge verksamheten bästa förutsättningar till en rationell drift och högt utnyttjande av gemensamma resurser som exempelvis personalutrymme, tillagningskök och utemiljö.

Av tradition har förskolorna i Alingsås utformats som enplansbyggnader. I takt med att staden förtätas och behov av centralt belägna förskolor ökar, samt miljöaspekter såsom lågenergibyggander får genomslag i byggprocessen, kommer tvåplansbyggnader att förordas i större utsträckning. Tvåplansbyggnader bör också möjliggöra större förskolor i tätorten vilket är ett stort behov för verksamheten.

Ekonomisk bedömning

En förstudie görs för varje byggprojekt. Byggnadens utformning får vägas mot personalekonomiska förutsättningar och arbetsmiljö, samt att samordningsvinster måste beaktas i förstudie och projektering.

Förslag till beslut

1. Barn- och ungdomsnämnden beslutar att fastställa ramprogram för förskola som vägledning för om-, till- och nybyggnation av förskola.
2. Barn- och ungdomsnämnden översänder Ramprogram för förskola till Kommunstyrelsen, Kommunfullmäktige, Samhällsbyggnadsnämnden, Miljöskyddsnämnden och Alingsåshem för kännedom.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Samhällsbyggnadsnämnden
Miljöskyddsnämnden
Alingsåshem

Cecilia Knutsson
Förvaltningschef

Helena Balte
Verksamhetschef förskola